

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
í t é l e t e**

Az ügy száma: Kfv. IV. 35.144/2019/14.

A tanács tagjai: Dr. Balogh Zsolt a tanács elnöke, Dr. Dobó Viola előadó bíró,
. Horváth Tamás bíró

A felperes: felperes neve

A felperes képviselője: Dr. Erdei Gyula ügyvéd

Az alperes: Agrárminiszter

Az alperes képviselője: Dr. Kovács Kond Ügyvédi Iroda
ügyintéző: Dr. Kovács Kond ügyvéd

Alperesi beavatkozók: Felperesi beavatkozó 1 I. rendű

Felperesi beavatkozó 2 II. rendű

Felperesi beavatkozó 3 III. rendű

Alperesi beavatkozók jogi képviselője: Varga és Társa Ügyvédi Iroda
ügyintéző: Dr. képviselő

A per tárgya: cukortámogatás ügyében hozott közigazgatási határozat felülvizsgálata

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: felperes

A felülvizsgálni kért jogerős határozat: Szolnoki Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság
12.K.27.262/2017/55. számú ítélete

Rendelkező rész

A Kúria

- a Szolnoki Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 12.K.27.262/2017/55. számú ítéletét

hatályában fenntartja;

- kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperes részére 30.000 (harmincezer) forint, az alperesi beavatkozók részére fejenként 50.000 (ötvenezer) felülvizsgálati eljárási költséget;
- kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az államnak felhívásra 20.000 (húszezer) forint felülvizsgálati eljárási illetéket.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

- [1] A felperes 2007-2010. és 2011. évekre vonatkozóan benyújtott egységes területalapú támogatáshoz kapcsolódó elkülönített cukortámogatás iránti kérelmének az elsőfokú hatóság helyt adott. Az egyes integrált termelők által benyújtott panaszos beadványokra tekintettel az elsőfokú hatóság a mezőgazdasági, agrár- vidékfejlesztési, valamint halászati támogatásokhoz és egyéb intézkedésekhez kapcsolódó eljárás egyes kérdéseiről szóló 2007. évi XVII. törvény (a továbbiakban: Eljárási tv.) 47. § (2) és (3) bekezdései alapján utólagos döntés felülvizsgálatára irányuló eljárást folytatott le, mivel felmerült annak gyanúja, hogy referencia-időszakban a felperes által megtermelt cukorrépa-mennyiség egy részét integráció keretében állították elő. Az utólagos vizsgálat során a hatóság a felperes által megküldött számviteli adatok alapján megállapította, hogy a panaszosok, illetve más integrált termelők termelésükkel milyen arányban járultak hozzá a támogatási kérelemben feltüntetett 2004/2005. évi 14.075 tonna és a 2005/2006. évi 15.435,9137 tonna cukorrépa előállításához. Ezt követően az elsőfokú hatóság felhívta a felperest, hogy továbbítsa az egyes termelők részére járó támogatás összegét. A felperes válaszleveléből és a mellékelt iratokból az elsőfokú hatóság megállapította, hogy a felperes a termelőknek továbbítandó összegeket csökkentette és a csökkentett összeget a termelők egy részének kifizette, más termelőkkel pedig az elkülönített cukortámogatás átadásáról megállapodást kötött. Ez utóbbi esetekben nem továbbította a hatóság által kalkulált támogatási összeget arra tekintettel, hogy az integrált termelők túlnyomó része 2007. január 1. napjára visszamenőleges hatállyal lemondott az elkülönített cukortámogatásról a felperes javára. Az elsőfokú hatóság a csatolt lemondó nyilatkozatok elfogadását az utóellenőrzési eljárás során végzéssel elutasította.
- [2] A fenti tényállás alapján az elsőfokú hatóság a felperes és a kistermelők között fennálló jogviszonyt integrációnak minősítette, valamint nem fogadta el saját termelésnek azokat a mennyiségeket, amelyeket a felperes számlával, felvásárlási jeggyel szerzett meg, ezért a 2007-2010. támogatási évekre a 1529116434. számú határozatával megállapította, hogy felperes az intézkedésben jogosulatlanul vett részt, ezért 63.525.838 forint összegű támogatásnak az ehhez járulékosan kapcsolódó 16.966.672 forint összegű kamat visszafizetését rendelte el.
- [3] Az elsőfokú hatóság a 1530047479. számú határozatában - ugyancsak az intézkedésben való jogosulatlan részvétel miatt - kötelezte a felperest a 2011. támogatási évre kifizetett 60.147.540 forint támogatásból a termelők részére nem továbbított 7.290.918 forint támogatás 294.233 forint

kamattal növelt összegének visszafizetésére.

- [4] A felperes fellebbezése eredményeként az alperesi jogelőd a 193/2149/85/14/2011. és a 261/1601/9495/16/2011. számú határozatával az elsőfokú határozatokat helybenhagyta. Döntését az egységes területalapú támogatási rendszer alapján támogatásra jogosult mezőgazdasági termelőknek nyújtott elkülönített cukortámogatásról szóló 48/2006. (VI. 22.) FVM rendelet (a továbbiakban: FVMr.) 5. § (5)-(7) bekezdéseire, a 8. §-ára és az Eljárási tv. 69. § (1) és (7) bekezdéseire hivatkozással hozta meg. Megállapította, hogy a közösségi joggyakorlat szerint integrátornak minősül az, aki a mezőgazdasági termelők termelési tevékenységében közvetítő, koordináló, segítő szerepet tölt be gazdasági szereplőként. Az irányadó tényállás szerint a felperes tevékenysége ennek maradéktalanul megfelelt.
- [5] A fenti határozatokkal szemben benyújtott keresetek alapján indult peres eljárások egyesítése eredményeként a Szolnoki Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság az 5.K.27.073/2013/11. számú ítéletével a felperes keresetét elutasította. Megállapította a bíróság, hogy a felperes, mint integrátor köteles lett volna termelők számára határidőben továbbítani az igényelt és részére kifizetett cukortámogatást. E kötelezettségének nem tett eleget, ezért alperes jogszerűen kötelezte a jogosulatlanul igénybe vett támogatások visszafizetésére. A felperes felülvizsgálati kérelme alapján eljárta Kúria a Kfv. IV. 35.452/2014/7. számú végzésével az elsőfokú ítéletet hatályon kívül helyezte és az elsőfokú bíróságot új eljárásra és új határozat hozatalára utasította. Iránymutatásként előírta, hogy az elsőfokú bíróságnak ismételt meg kell vizsgálnia a felperesi magatartást és azt a R. U. Kft. közreműködésével együttesen értékelve kell minősítenie az FVMr. 1. § c) és d) pontjában foglaltak alapján. A visszafizetés jogalapjával kapcsolatosan tett megállapítások alapján vizsgálnia kell a határozatokban foglalt számítási mód, arányszámok,összegerszerűségek jogszerűségét is szükség esetén és indítvány alapján igazságügyi szakértő bevonásával.
- [6] A megismételt eljárás eredményeként az elsőfokú bíróság az 5.K.27.181/2015/10. számú ítéletével hatályon kívül helyezte az alperes határozatait az elsőfokú határozatokra is kiterjedően. Megállapítása szerint a felperes mindkét referencia-időszakban saját maga termelt cukorrépat és szállítási joggal is rendelkezett a cukorrépa értékesítésére, de az integrátori minőség megállapításának jogszabályi feltételei ennek ellenére nem állnak fenn, mert a referencia időszak első évében a közvetítő, koordináló szerepet betöltő felperes a termelők által megtermelt cukorrépat szóbeli megállapodás alapján vette át. A referencia-időszak második felében megtermelt cukorrépat pedig felperes már a R. U. Kft. tagjaként, a termelői csoporton keresztül értékesítette, a mezőgazdasági termelők tevékenységében nem vállalt szerepet. A közvetítést és a koordinálást ebben az időszakban a tagok irányába a R. U. Kft. végezte, ezért a felperes az utóellenőrzési eljárásban vizsgált szerződési konstrukcióban jogszerűen nem kötelezhető visszaosztásra. A jogerős ítélet ellen az alperes nyújtott be felülvizsgálati kérelmet, melynek eredményeként a Kúria a Kfv.V.35.527/2016/8. számú végzésével az elsőfokú ítéletet hatályon kívül helyezte és az elsőfokú bíróságot új eljárásra és új határozat hozatalára utasította. Megállapította, hogy az elsőfokú bíróság nem a Kúria végzésében adott iránymutatásnak megfelelően járt el, figyelmen kívül hagyta a közigazgatási eljárás során beszerzett adatokat, tényeket, bizonyítékokat, a támogatási kérelemben foglalt felperesi nyilatkozatokat, illetve az adategyeztetés céljából becsatolt felperesi beadványok tartalmát és nem adta e bizonyítékok mellőzésének indokát. A Kúria előírta, hogy az új eljárásban az elsőfokú bíróságnak tisztázni kell az ügy érdemi eldöntése szempontjából releváns tény, azaz hogy a felperes az érintett időszakok tekintetében integrátornak minősül-e vagy sem, ha igen, milyen összegben köteles a részére kifizetett támogatások visszafizetésére. Minden egyes ténymegállapítását, jogi minősítését, eljárási cselekményét a jogvita eldöntésére irányadó eljárási és anyagi jogszabályi rendelkezésnek megfelelően kell elvégeznie.

A kereseti kérelem és az alperes védekezése

- [7] A megismételt eljárás során a felperes keresetét és perbeli nyilatkozatait változatlanul fenntartotta, kérte az alperes határozatainak hatályon kívül helyezését és az eljárt szerv új eljárásra kötelezését. A 2004/2005. gazdasági év vonatkozásában a felperes integrátori minőségét elismerte, azonban a 2005/2006. évekre vonatkozóan vitatta, hogy koordináló tevékenységet látott volna el. Az általa megtermelt cukorrépát a termelői csoport tagjaként a R. U. Kft.-én keresztül értékesítette a kvótajogosultnak.
- [8] Az alperes mindkét határozat vonatkozásában a kereset elutasítását kérte.
- [9] Az alperesi beavatkozók álláspontja szerint a referencia-időszakban a felperes minősült integrátornak, szállítási joggal, mint az elkülönített cukortámogatásra való jogosultság egyik feltételével is csak a felperes rendelkezett. A megtermelt cukorrépa mennyiséget a 2005/2006. években már nem a felperes, hanem a R. U. Kft. értékesítette a cukorgyárnak. Ebből az a következtetés vonható le, hogy egymagában sem a felperes, sem a R. U. Kft. nem lett volna jogosult a támogatásra, ezért tevékenységüket egy egységként kell kezelni.

Az elsőfokú ítélet

- [10] A Szolnoki Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság ítéletében a felperes keresetét kisebb részben alaposnak találta, ezért az alperesi jogelőd határozatait hatályon kívül helyezte és az alperest új eljárásra kötelezte.
- [11] A bíróság a felperes indítványára elrendelt igazságügyi szakértői vizsgálat eredményére figyelemmel megállapította, hogy a felperes, illetve jogelődje 2004. évben a M. C. M. C. Rt.-nek (a továbbiakban: cukorgyár) 20.813,960 tonna mennyiségű, részben saját termelésű (11.283,823 tonna), részben megvásárolt (9531,137 tonna) cukorrépát értékesített. A kistermelők tekintetében az integrátor szerepét a Sz. Mg. Sz.Ú. játszotta, míg az egyéni vállalkozótól történő vásárlás tekintetében nem állt rendelkezésre bizonylat. A felperes 2004. évre vonatkozóan 14.075 tonna cukorrépa szállítására szerződött a cukorgyárral, melyben vállalta, hogy a szerződésben rögzített cukorrépa-mennyiséget kizárólag saját használatában lévő vagy integrált termőterületen termeszti. A 2004. évben nem termelte meg a szerződésben vállalt mennyiséget, ezért szüksége volt a szerződés értelmében integrált területre. Figyelemmel arra, hogy a szerződés vetőmag és növényvédő szer ellátásról is rendelkezett, a felperes tevékenységének minősítésénél a cukortermékpálya vertikumban maga a cukorgyár mintegy integrátor jelent meg, míg a termékpálya egyes szakaszaiban résztvevők, mint maga a felperes - ebben a vertikumban - egy integrált, ugyanakkor maga is integrátor a megvásárolt cukorrépát előállító vállalkozások tekintetében. A bíróság megállapítása szerint ez a folyamat továbbvihető a Sz. M. Sz. Ú. vonatkozásában, ahol a szövetkezet maga is egy integrált, ugyanakkor a kistermelők tekintetében integrátor is. Az integrátori tevékenység gyakorlásához fő szabályként a szakigazgatási szerv elismerése szükséges, mellyel a felperes nem rendelkezett, de a tevékenysége megítélése szempontjából a bíróság álláspontja szerint mégsem a hatósági előírások betartásának, hanem a tevékenység tényleges gyakorlásának van jelentősége.
- [12] Az ítélet rögzítette, hogy a 2005. évben létrehozott R. U. C. T. és É. Kft. egy államilag elismert termelői csoport, amelynek tagja felperes és az alperesi beavatkozók is. A tagok szállítási jogukat nem adták át a társaságnak, így a cukortámogatást külön-külön igényelték a cukorgyár és a R.U.

Kft. által kiállított igazolás alapján. A rendelkezésre álló bizonylatok alapján a szakértő megállapította, hogy felperes 2005-ben 9061,410 tonna cukorrépát termelt, ezt meghaladó mennyiséggel nem rendelkezett. Ezt a termékmennyiséget a R.U. Kft. részére értékesítette. A cukorgyár által kiadott igazolás szerint a 2005/2006. gazdasági évben felperes 13.943,937 tonna minősített cukorrépa mennyiséget értékesített a cukorgyár felé, mely mennyiség az általa összesen megtermelt 9061,041 tonna cukorrépától 4882,527 tonna többletet mutat, ami ismeretlen forrásból származott. A számviteli bizonylatok körében rendelkezésre állt a cukorgyár által 2006. június 23-án kiállított igazolás is, mely szerint felperes, mint termelő 1492 tonna cukorrépa értékesítést végzett a 2005/2006. gazdasági évre. Ez a saját értékesítés a felperes könyveiben szereplő bizonylatokkal 2005. évre nem igazolható, mert az a 2004. évben saját termelésű cukorrépaként került elszámolásra a cukorgyár felé. A két igazoláson szereplő mennyiség azonos a támogatási kérelemben feltüntetett igazolt mennyiséggel (15.435,9 137 tonna).

- [13] A számítási módszer helyességével kapcsolatban kiemelte a bíróság, hogy az Európai Unió Bíróságának C-133/09. számú ítéletében foglaltak szerint az a számítási módszer "védhető", mely biztosítja az alkalmazandó uniós norma teljesülését. A bíróság a szakértő által alkalmazott számítási módszert szabályszerűnek fogadta el, abból kiindulva, hogy az szolgálja leginkább a támogatás azon célját, hogy az elkülönített cukortámogatáshoz közvetlenül a termelő jusson és ne a termelési folyamatban, láncolatban közreműködő más személy. Ennek eredményeként megállapította, hogy a 2007-2010. évre a jogosulatlan támogatás összege 55.283.533 forint, a késedelmi pótlék 14.006.391 forint, mindösszesen 69.289.924 forint. A 2011. évre a jogosulatlanul igénybe vett támogatás összege 4.750.198 forint, a késedelmi pótlék összege 167.072 forint, mindösszesen a visszafizetendő összeg 4.917.270 forint.
- [14] A bíróság ítéletében arra a következtetésre jutott, hogy az első referencia-időszakban a felperes tag értelemben vett integrátori tevékenységet látott el, míg a referencia-időszak második részében az értékesített cukorrépa mennyiséghez kapcsolódóan integrált működés nem volt bizonyítható. A R. U. Kft. működését a bíróság - az igazságügyi szakértő megállapításaira, valamint a jogszabályi rendelkezésekre figyelemmel - úgy ítélte meg, hogy az tényleges piaci szereplőként gazdasági tevékenységet folytatott, mely tevékenység gyakorlásának nem feltétele minden működési feltétel önálló megteremtése, amennyiben a feladatellátás igénybe vett szolgáltatás útján is biztosítható.
- [15] Az FVMr.-be a 6/2007. (VIII.11.) FVM rendelettel beiktatott 5. § (6) és (7) bekezdésének az uniós joggal összhangban való értelmezése útján a bíróság megállapította, hogy az alperes helyesen jutott arra a következtetésre, hogy a felperes köteles volt a támogatás teljes összegét a termelők részére továbbítani. A továbbításnál az elosztás arányai tekintetében a támogatás mértékére és kiszámítás módjára vonatkozó szabályok az irányadók. A felperes a jogszabályi kötelezettségét megszegte azzal, hogy az igazságügyi könyvszakértői véleményen alapuló támogatás teljes összegét a termelők részére nem továbbította. A megismételt eljárásra vonatkozóan a bíróság előírta, hogy az alperes az ítélet indokolásában részletezettek szerint, a perben beszerzett szakértői vélemény alapján köteles megállapítani a felperes visszafizetési kötelezettségét.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

- [16] A jogerős ítélet ellen a felperes 2018. december 20-án kelt felülvizsgálati kérelmet nyújtott be, kérve az ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárás lefolytatására és új határozat meghozatalára utasítását a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (a továbbiakban: Kp.) 121. §-a alapján. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság tévesen jutott arra a következtetésre, hogy felperes "tag értelemben vett integrátor", hiszen ilyen fogalmat a jogrendszer

nem ismer. A felperes vagy megfelel az FVMr. 1. § c) pontjában írt követelményeknek, vagy nem felel meg. A bíróság nem tett eleget a tényállás teljes körű feltárására vonatkozó kötelezettségének, a hiányos tényállás alapján okszerűtlen jogi következtetéseket vont le. A bíróság a felperesi előadást teljes mértékben figyelmen kívül hagyta, különösen az igazságügyi szakértőnek feltett kérdéseket, melyre az eljárás során nem kapott választ.

- [17] A felperes előadta, hogy a 2004. és 2005. évben is termelt cukorrépát, melynek összmenyisége a cukorgyár által igazolt mennyiségben belül van, továbbá mindkét évben rendelkezett szállítási joggal és a répatermelők térségi szövetségének teljesítés igazolásával. Integrátori tevékenységet nem végzett, szabad kapacitásának függvényében mezőgazdasági bémunkát vállalt. A kapott igazolás alapján igényelte a támogatást és azt az első folyósítástól kezdődően megosztotta az újszászi szövetkezettel. A 2015/2016. gazdasági évben a R. U. Kft. volt az a gazdálkodó szervezet, aki a termelők tevékenységében közvetítő, illetve segítő szerepet játszott. A felperes szállítási joga teljesítésében annyi szerepet vállalt, hogy cukorrépát termelt és azt a R. U. Kft., valamint a cukorgyár között létrejött termékértékesítési szerződés keretén belül külön megkötött termékértékesítési szerződés alapján a R. U. Kft.-nek adta át. Véleménye szerint e viszonyrendszer és az FVMr. 1. § c) pontja összevetéséből az állapítható meg, hogy a felperes jogosult volt a rendelet szerinti támogatásra, ebből következően rá nem vonatkozhatnak a rendelet szerinti elosztási szabályok.
- [18] Felperes álláspontja szerint az "integrátor" meghatározására vonatkozó szabály három konjunktív feltétel folyamatos és együttes megléte esetén minősíti a jogosult cukorrépa termelőt integrátornak. A Zrt. a 2004/2005. gazdasági évben a saját maga termelte, illetve termeltetési szerződésekkel termeltetett cukorrépát értékesítette a kvótajogosult gazdálkodó szervezet részére. A 2005/2006. gazdasági évben már közvetlenül egyáltalán nem értékesített cukorrépát. A Zrt. szállítási joga alapján a R.U. Kft. (mint termelői csoport) volt az, aki az értékesítést végezte a kvótajogosult gazdálkodó szervezet számára és ez a Kft. volt az, aki a cukorrépa-termelőkkel megkötötte a termeltetési szerződéseket. Ebből az következik, hogy a referencia időszak teljes tartamára a felperes esetében nem állnak fel az "integrátornak" minősítés jogszabályi konjunktív feltételei.
- [19] A továbbítandó támogatás meghatározására vonatkozóan kifejtette a felperes, hogy az FVMr. azon rendelkezését, miszerint "a támogatás mértékére és kiszámítási módja vonatkozó szabályok az irányadók" az alperes tévesen értelmezte. Azzal, hogy a szállítási jogot figyelmen kívül hagyta, a szállítási joggal nem rendelkezők támogatásból való részesedése megkétszereződött. A következő jogszabály-módosítással is a "továbbítandó" támogatás arányaiban tovább nőtt az integrátor rovására. A felperes kizárólag a saját termelésű AB répája és igazolt szállítási joga alapján a támogatás alapját képező mennyiség 76,21%-át teljesítette, az összesített répatermelését (ABC) figyelembe véve pedig 86,98%-át. Ehhez képest a kapott támogatásból az alperes által megállapított és a felperes által teljesített "továbbított" támogatások eredményeként csak 50,87% marad a felperesi Zrt.-nél. Erre figyelemmel a felperes indítványozta, hogy a Kúria kezdeményezze az Európai Bíróság előzetes döntéshozatali eljárását, az FVMr., európai közösségi jogi harmonizációjának vizsgálata érdekében.
- [20] Felperes felülvizsgálati kérelmét 2019. március 11-én és 2019. november 7-én kelt beadványaiban kiegészítette, melyben azt hangsúlyozta, hogy az FVMr. 1. § c) pontja szerinti "integrátor" és a d) pont szerinti "referencia-időszak" fogalom meghatározás konjunktív. Amennyiben a referencia időszak teljes tartamára nem állnak fenn az "integrátor" fogalmi feltételei, az integrátorra minősítés jogszabálysértő.

- [21] Az alperes felülvizsgálati ellenkérelmet az ügyben nem terjesztett elő.
- [22] Az alperesi beavatkozók felülvizsgálati ellenkérelmükben elsődlegesen a felülvizsgálati kérelem érdemi vizsgálat nélküli elutasítását kérték a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: régi Pp.) 273. § (1) bekezdése alapján. Álláspontjuk szerint a felperes felülvizsgálati kérelmében nem jelölte meg azt a jogszabályhelyet, amelyet véleménye szerint a jogerős ítélet megsértett. A felülvizsgálati kérelem érdemi vizsgálata esetére a 2018. január 2-án kelt beadványukban foglaltakat tartották fenn. Hangsúlyozták, hogy a támogatási igény benyújtásakor, ahogyan a termelési folyamatban és a támogatás továbbadása során is, a felperest és a R. U. Kft.-ét együttesen kell kezelni. Egymagában sem a felperes, sem a termelői csoport nem lett volna jogosult a támogatásra. A felperes integrátori minőségének megállapításához a rendelet alkalmazásában nem szükséges, hogy bárhol is nyilvántartásba vegyék. A felperes 2004. évben megfelelt az FVMr. 1. § c) pontja szerinti integrátornak, mert a termelőkkel szóbeli mezőgazdasági termékértékesítési megállapodásokat kötött, melyek teljesezésbe mentek, ezért a szerződések érvényesen létrejöttek a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 418. § (2) bekezdése alapján. Tény, hogy 2005-ben a termelőkkel formálisan már a R. U. Kft. kötött szerződést a répatermelésre, de az okiratok és a tanúk vallomásai alapján ebben az időszakban is integrátornak a felperest kell tekinteni. Az Európai Bíróság C- 133/09. számú ügyben hozott ítéletére hivatkozással kiemelték, hogy a rendelet célkitűzése csak akkor valósulhatott meg, ha a felperes azon cukorrépamennyiség után, amelyet nem ő termelt meg, a támogatási összeget továbbadta volna a termelők részére, függetlenül attól, hogy 2005-ben már nem ő kötötte meg a termeltetési szerződéseket. A beavatkozók a 2020. január 10-én érkezett beadványukban a régi Pp. 273. § (5) bekezdése alapján a felülvizsgálati kérelem 2019. márc. 11-ei és 2019. november 2-ai keltezésű kiegészítésének figyelmen kívül hagyását kérték.

A Kúria döntése és jogi indokai

- [23] A felülvizsgálati kérelem nem megalapozott.
- [24] A Kúria előjáróban rögzíti, hogy a jelen ügyben irányadó eljárásjogi jogszabály a Kp. 157. § (1) bekezdése alapján a régi Pp., mert az alapügyben a keresetlevél benyújtására 2018. január 1. napját megelőzően került sor. Az elsőfokú bíróság is a régi Pp. alkalmazásával, a Kúria Kfv.V.35.527/2016/8. számú végzésében előírt utasítások betartása mellett folytatta le a bizonyítási eljárást és az abban előírtak szerint teljesítette bizonyítékértékelési és indokolási kötelezettségét. Az alperes határozataiban megállapított visszafizetési kötelezettség jogalapja vonatkozásában megvizsgálta a közigazgatási határozatokban rögzített felperesi magatartást és azt a R. U. Kft. közreműködésével együttesen értékelve - a szakértői megállapításokra figyelemmel - minősítette „tág értelemben vett integrátori tevékenységnek”. A bíróság tanúkat hallgatott meg, számba vette a közigazgatási eljárás során beszerzett adatokat, tényeket és bizonyítékokat, a támogatási kérelemben tett felperesi nyilatkozatokat, valamint a felperes által becsatolt, termelőkkel való elszámolást igazoló dokumentumokat, szerződéseket, számlákat és felvásárlás jegyeket, a R. U. Kft. és kvótajogosult gazdálkodó szervezet által kiállított igazolásokat, a Kft. alapító okiratát és a termelői csoport működési programját. A jogerős ítélet indokolásában a bizonyítékok mérlegelésének eredményeként - a vonatkozó uniós jog által megfogalmazott célkitűzések és az Európai Bíróság C-133/09. számú ügyben hozott ítélet jogértelmezése szem előtt tartása mellett - okszerűen vonta le azt a következtetést, hogy annak érdekében, hogy az elkülönített cukortámogatáshoz a termelésben

résztvevő termelők hozzájussanak, a támogatást igénylő, támogatási jogosultsággal rendelkező felperes az FVMr. 5. § (6) és (7) bekezdése alapján köteles volt a kifizetést követő tizenöt napon belül a termelők részére járó teljes összeget továbbítani. A bíróság helyes álláspontja szerint a felperest annak ellenére terhelte a támogatás továbbításának kötelezettsége, hogy "a referencia-időszak második részében (2005/2006. évek) a felperes tevékenységében az értékesített cukorrépa mennyiséghez kapcsolódóan integrált működés nem volt bizonyítható." Itt jegyzi meg a Kúria, hogy a jogerős ítélet nem tartalmaz olyan ténymegállapítást, hogy a felperes a referencia időszakban megfelelt az FVMr. 1. § c) pontja szerinti integrátornak. A felülvizsgálati kérelemben ezzel összefüggésben kifejtett jogi érvelés irreleváns, mivel nem támasztja alá a jogerős ítélet jogszabálysértő voltát.

- [25] A Kúria osztja az alperesi beavatkozók felülvizsgálati ellenkérelmében kifejtett azon álláspontját, a 2005/2006. gazdasági évben - az akkor hatályos nemzeti szabályozás alapján - a szállítási joggal nem rendelkező mezőgazdasági termelők támogatáshoz való hozzájutásához a felperes és a R. U. Kft. tevékenységét együttesen kell kezelni, ellenben a referencia-időszakban sem a felperes, sem a termelői csoport nem lett volna jogosult az elkülönített cukortámogatásra.
- [26] Az FVMr. 2. § (1) bekezdése alapján támogatásra azok a mezőgazdasági termelők jogosultak, akik: a) a tárgyévben a külön jogszabály szerinti egységes területalapú támogatásra (SAPS) jogosultak; b) a referencia-időszakban répaszállítási jogosultsággal rendelkeztek; c) a cukorrépa szállítási joggal kapcsolatos kötelezettségeket teljesítették. Az FVMr. alkalmazásában referencia-időszak: 2004/2005-ös és 2005/2006-os gazdasági évek [1. § c) pont] A támogatás jogszerű igénybevételéhez tehát mindkét gazdasági évben teljesülnie kellett a támogatásra való jogosultság feltételeinek, ebben az értelemben a referencia-időszakot egységként kell értelmezni. Mindez nem jelenti azt, hogy a referencia-időszakot alkotó egyes gazdasági évek eseményei önállóan ne lettek volna vizsgálhatók, hiszen „a támogatás megítélésének alapja a tagállamok által 2006. április 30-ig meghatározott, a 2004/2005., 2005/2006., és a 2006/2007. gazdasági évek közül egyet vagy többet magában foglaló, termékenként esetleg eltérő reprezentatív időszak...” [1782/2006/EK rendelet 143ba. cikk (1) bekezdés első albekezdés második mondata]
- [27] A felperes a referencia-időszak első gazdasági évében a jogosultság konjunktív feltételeivel rendelkezett. A támogatás iránti kérelemhez mellékelte az összevont szállítási jogról a Cukor Terméktanács, valamint a cukorrépát feldolgozó kvótajogosult gazdálkodó szervezet által termeltetési szerződés alapján leszállított cukorrépa mennyiségről kiállított igazolást. A természetes édesítőszerek termékpályáinak szabályozásához kapcsolódó egyes kérdésekről 28/2004. (III. 10.) FVM rendelet 1. § b) pontja alapján "cukorrépa szállítási jog: az országos kvótahoz szükséges cukorrépa mennyiség; elsősorban a hagyományosan cukorrépa-termesztéssel foglalkozó mezőgazdasági termelők számára megállapított azon cukorrépa mennyiség (tonnában és 16% cukortartalmú utánfejtelt cukorrépában kifejezve), amelyet évente megtermelhetnek és értékesíthetnek egy kvótával rendelkező cukorgyár számára." A felperes elismerte, hogy 2004. évben a szállítási jogát meghaladóan értékesített cukorrépa mennyiség csak részben volt saját termelésű, az magában foglalta a termeltetett, számlával vagy felvásárlási jeggyel megvásárolt más gazdasági szereplőtől származó mennyiséget is, amit a felperes könyvelési dokumentumai egyértelműen alátámasztottak. Az újszászi szövetkezettől megvásárolt cukorrépa mennyiség a szövetkezet által integrált kistermelőktől származott. A felperes tevékenységének minősítése során a perben beszerzett igazságügyi szakvélemény alapulvételével végezte el a bíróság a felperes és a kvótajogosult cukorgyár között 2004/2005. gazdasági évre létrejött mezőgazdasági termékértékesítési szerződés elemzését, bemutatta a cukortermékpálya vertikum egyes szakaszaiban résztvevő különböző vállalkozások között kialakult vertikális kapcsolatokat (integrációt) és

okszerűen vonta le azt a következtetést, hogy a felperes is részese volt ennek a folyamatnak, ezért tevékenysége ebben az időszakban integrátori közreműködésnek feleltethető meg.

- [28] A referencia időszak másik felében, a termelői csoport (R. U. Kft.) megalakulásával azonban sajátos viszonyrendszer jött létre a Kft. és tagjai között. A tagok - így többek között a felperes is - szállítási jogukat nem adták át a termelés szervezői (integrátori) feladatok ellátására létrehozott termelői csoportnak, mégis a tagok és a szállítási joggal nem rendelkező mezőgazdasági termelők által megtermelt cukorrépát is a kvótajogosult gazdálkodó szervezet számára a R. U. Kft. értékesítette tovább. Azaz egy olyan gazdálkodó szervezet teljesített, aki szállítási jog és az egységes területalapú támogatási rendszer keretében támogatási jogosultság hiányában az elkülönített cukortámogatás igénylési jogosultságával nem rendelkezett. A kvótajogosult ezért a cukortámogatás igényléséhez szükséges feltételekkel rendelkező felperes nevére állította ki a beszállított mennyiségről szóló igazolást, melynek egy része a kiállított bizonylatok alapján igazoltan nem a felperes saját termeléséből származott. Felperes az igazolás szerinti mennyiséget tüntette fel támogatási kérelmében, ezért a kifizetett támogatásnak a termelők részére járó teljes összegét köteles volt továbbítani. Az FVMr. 5. § (7) bekezdése alapján amennyiben a támogatás nem kerül továbbításra határidőn belül, úgy az jogosulatlanul igénybe vett támogatásnak minősül az integrátor részéről.
- [29] A felülvizsgálati kérelem szerint az FVMr. "integrátori" meghatározásába nem kényszeríthető be az a viszonyrendszer, melynek keretében a 2005/2006. gazdasági évben a felperes cukorrépa szállítás jogával kapcsolatos kötelezettsége teljesült. Ebből következően a felperesre nem vonatkozhatnak az FVMr. 5. § (6) bekezdésének elosztási szabálya, mely szerint "a támogatás továbbítására az elosztása arányai tekintetében a támogatás mértékére és kiszámítási módjára vonatkozó szabályok az irányadók." Az elsőfokú bíróság megállapítása szerint a referencia-időszak második felében a felperes által értékesített mennyiség tekintetében az integrátori működés nem volt bizonyítható.
- [30] A felülvizsgálati eljárásban a Kúria a rendelkezésre álló adatok és bizonyítékok alapján dönt, a bizonyítékok mérlegelésével megállapított tényállás megváltoztatásának, kiegészítésének a régi Pp. 275. § (1) bekezdése értelmében nincs helye. A Kúria több eseti döntése is kimondja, hogy a felülvizsgálati eljárásban - annak rendkívüli jogorvoslati jellege miatt - nincs helye sem bizonyítás felvételének, sem a bizonyítékok ismételt egybevetésének, felülmérlegelésének, kivéve ha a mérlegelés kirívóan okszerűtlen vagy a logika szabályaival ellentétes következtetések levonásához vezetett. (BH2012. 179., BH2002. 29., BH2013. 119.). Jelen ügyben a bizonyítékok felülmérlegelésére okot adó körülmény nem merült fel. A bíróság ugyanis maga határozhatja meg azokat a releváns kérdéseket, amelyek körében választ vár az igazságügyi szakértőtől, a felek mindössze kérdések feltevését indítványozhatják, melyek azonban az eljáró bíróságot nem kötik. A szakértő minden olyan körülményt megvizsgált, ami az alperesi határozatok jogszerűségéről való érdemi döntés meghozatalához szükséges volt, ezért a feltárt tényállás nem tekinthető hiányosnak.
- [31] A felperes alapvetően a jogi szabályozás helyességét vonta kétségbe felülvizsgálati kérelmében, ami nem tárgya a rendkívüli jogorvoslati eljárásnak. Az igazságügyi szakértő éppúgy jogalkalmazó, mint az alperesi hatóság, vagy a bíróság, ezért a rendelet szabályaitól nem térhetett el, mindössze azt vizsgálhatta, hogy az alperes a jogalkotó által meghatározott számítási módot (képletet) helyesen alkalmazta-e a továbbítandó támogatás összegének kimutatása során. Ennek során figyelemmel volt a felperes észrevételeire is, ami részben a felperesre nézve kedvezőbb döntés meghozatalát fogja eredményezni bíróság által elrendelt az új eljárásban. Tehát nem tévedett az elsőfokú bíróság a szakvélemény megalapozottságának vizsgálata során, amikor azt az FVMr. 1. számú mellékletében foglalt számítási mód, arányszámok és összegszerűségek kapcsán is elfogadhatónak találta az ítéleti döntése alapjául, mivel az alperesi határozat jogszerűségének megítélése nem attól függ, hogy a

felperesnek milyen összegű elkülönített cukortámogatás járna, amennyiben csak a saját maga által termelt mennyiség után nyújtotta volna be igényét vagy hogy önként már milyen összegű támogatást továbbított a szállítási joggal nem rendelkező termelőknek. Az alperes az utólagos döntés felülvizsgálati eljárásban a felperes által előterjesztett támogatási kérelmek megalapozottságáról döntött, melynek körében az Európai Bíróság "Uzonyi" ügyben hozott döntésével összhangban álló arányos visszaosztást alkalmazott, amit az igazságügyi szakértő is helyes módszernek minősített a szükséges számszaki korrekciók elvégzése mellett.

- [32] A felperes a szakvélemény megállapításait a referencia időszak második gazdasági évében úgy vitatta a perben, hogy azt saját számításain túlmenően nem tudta érdemben cáfolni, magánszakértői véleményt nem csatolt és új szakértő kirendelésére vonatkozó indítványt sem terjesztett elő. Az a felperesi érvelés, hogy a szakértő által elfogadott képlet alkalmazása nem felel meg az FVMr. 5. § (6) bekezdésének, ugyancsak nem foghat helyt, mert a kistermelők szállítási joga nem lehet 0, ami a szállítási jog jogszabályi definíciójából és a felperes bizonylatai alapján igazolt tényt számokból is következik, melyre a szakvélemény részletesen rámutatott. A felülvizsgálati kérelemnek a számszerűséghez kapcsolódóan, a szakértő által kifogásolt 1492 tonna figyelmen kívül hagyásával összefüggésben kifejtett hivatkozása sem megalapozott, mivel azt felperes 2005. évben kiállított könyvelési dokumentumai nem támasztották alá. A felperes és a kistermelők közötti elszámolási viszonyból keletkezett polgári jogi igényeknek az alperesi határozat jogszerűségének a jogosulatlan igénybevétel megítélése körében szintén nincs relevanciája. A felperes azáltal, hogy nem tudta igazolni a kistermelőknek járó, jogszabályban előírt módon meghatározott teljes támogatási összegek továbbítását, az igénybe vett támogatás egy része jogosulatlannak minősül az Eljárási tv. 69. § (1) bekezdés d) és e) pontjában foglaltak alapján.
- [33] Az FVMr. 8. §-a alapján: E rendeletnek az egyes agrártámogatási tárgyú miniszteri rendeletek módosításáról szóló 93/2011. (X. 12.) VM rendelet (a továbbiakban: módosító rendelet) 4. §-ával módosított 5. § (5)-(7) bekezdését a módosító rendelet hatálybalépésekor folyamatban lévő ügyekben - az integrátorok (TÉSZ, BÉSZ) által még nem továbbított támogatásokra - is alkalmazni kell. A módosult (6) bekezdésbe beiktatásra került, hogy..." az integrátor, a TÉSZ, vagy a BÉSZ a referencia időszakban meghatározott szállítási joga, a termeltetési szerződés, valamint az integrált termelő, a TÉSZ, vagy a BÉSZ tag által leszállított cukorrépa mennyisége alapján az egyes termelőre kiszámított ellenértéket köteles továbbítani, oly módon, hogy az e rendelet 1. számú mellékletében meghatározott képletben az „a” és „b” értékek helyére az integrált termelő, a TÉSZ, vagy a BÉSZ tag által leszállított mennyiséggel megegyező mértékű szállítási jogot kell behelyettesíteni." E rendelkezésre figyelemmel a 2007-2010. évekre vonatkozó arányos számítás, valamint a 2011. évre vonatkozóan alkalmazott képlet szerinti számítás a felperes ügyében, mint folyamatban lévő utólagos döntés felülvizsgálati eljárásban is jogszerűen alkalmazható volt, ahogyan ezt a Kúria már a Kfv.IV.35.452/2014/7. számú végzésében megállapította. A felülvizsgálati kérelem ezzel ellentétes jogértelmezése az irányadó jog kapcsán jogalap nélküli és nincs összhangban az Európai Bíróság C-133/09. számú ítéletében kifejtett megállapításokkal.
- [34] Az Európai Bíróság az 1782/2003/EK rendelet 143ba. cikk (1) bekezdésében foglaltak értelmezése kapcsán megállapította, hogy a közösségi joggal ellentétes az a nemzeti szabályozás, amely kizárja támogatásból azokat a mezőgazdasági termelőket, akik nem maguk szállították be feldolgozásra az általuk termesztett cukorrépát, hanem integrátorral szerződtek, átadva azt a szállítási jogosultságot, amit a támogatás elnyeréséhez a tagállami szabályozás alapján személyükre vonatkozóan igazolniuk kell. Az Európai Bíróság előtt folyamatban volt alapügy felperese is az FVMr. alapján nyújtott be támogatás iránti kérelmet, ezért annak szabályozását a jelen ügyben is alkalmazandó és a hivatkozott ügyben már értelmezett közösségi joggal [lásd FVMr. 7. § (4) bekezdése] összhangban

kellett alkalmaznia az alperesnek és az elsőfokú bíróságnak egyaránt. Ehhez pedig az integrátor útján történő beszállításra vonatkozó szabályok analóg alkalmazása vezethet, még akkor is, ha a felperes működése a referencia időszak egészében nem felelt meg az FVMr. 1. § c) pontja szerinti „integrátor” fogalmi meghatározásának, hiszen nem vitásan a felperes volt az, aki a más gazdasági szereplőknek járó támogatást is megigényelte. Ebből következően terhelte az előírt határidőben való továbbítási kötelezettség a termelők irányába az FVMr. 1. számú mellékletében meghatározott arányban.

- [35] A felülvizsgálati kérelemben kifejtett indokok alapján nem merült fel a Kúria előtti eljárásban olyan közösségi jogi rendelkezés, amely újból szükségessé tette volna az Európai Bíróság előzetes döntéshozatali eljárása kezdeményezését, ezért felperes ez irányú kérelmét a felülvizsgálati bíróság sem tartotta indokoltnak. A felülvizsgálati kérelem nem tartalmazott novumot a korábban már előterjesztettekhez képest, a tagállami szabályozás értelmezésére pedig - ahogyan azt az elsőfokú végzésében megállapította - az Európai Bíróság nem rendelkezik joghatósággal az európai Közösséget létrehozó szerződés 234. cikkének (2) és (3) bekezdése alapján.
- [36] A régi Pp. 273. § (5) bekezdése tiltja, hogy az előterjesztő fél a felülvizsgálati kérelmét utóbb megváltoztassa. A felülvizsgálati kérelemben nem említett jogszabálysértésre és indokra csak az előterjesztésre nyitva álló határidőben lehet hivatkozni. A felperes kiegészített felülvizsgálati kérelmeit elkésztetten terjesztette elő, ezért az abban foglaltak érdemi vizsgálatát a Kúria mellőzte.
- [37] A fent kifejtettek alapján az elsőfokú bíróság a a felülvizsgálati kérelem által megjelölt jogszabályokat nem sértette meg, ezért a felülvizsgálati bíróság a régi Pp. 275. § (3) bekezdése alapján a jogerős ítéletet hatályában fenntartotta.

A döntés elvi tartalma

- [38] *Az integrátor útján történő beszállításra vonatkozó szabályok analóg alkalmazása jogszerűnek minősül még akkor is, ha a támogatási kérelmet benyújtó, összevont szállítási joggal rendelkező gazdálkodó működése a referencia időszak egészében nem felelt meg az FVMr. 1. § c) pontja szerinti „integrátor” fogalmi meghatározásának. Ebből következően a megigényelt és kifizetett többlettámogatásnak a rendeletben előírt határidőben való továbbítási kötelezettség is őt terheli a termelők irányába az FVMr. 1. számú mellékletében meghatározott arányban.*

Záró rész

- [39] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a régi Pp. 274. § (1) és (2) bekezdése alapján a felperes kérelmére tárgyaláson bírálta el.
- [40] Az alperes és az alperesi beavatkozók képviselőjével a felülvizsgálati eljárásban felmerült költség megfizetésére a régi Pp. 270. § (1) bekezdése folytán alkalmazandó régi Pp. 75. § (2) bekezdése és a 78. § (1) bekezdése alapján a felperest kötelezte, mivel a felülvizsgálati kérelem eredményre nem vezetett.
- [41] A pervesztesnek minősülő felperes az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 39. § (1) bekezdés d) pontja és 50. § (1) bekezdése szerinti eljárási illetékből (70.000 forint) 50.000 forintot a tárgyi illetékfeljegyzési jog ellenére előzetesen lerótt, ezért a különbözetet a költségmentesség

alkalmazásáról a bírósági eljárásban szóló 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése szerint köteles viseli.

[42] Az ítélet ellen a felülvizsgálat lehetőségét a régi Pp. 271. § (1) bekezdés e) pontja zárja ki.

Budapest, 2020. január 14.

**Dr. Balogh Zsolt s.k. a tanács elnöke, Dr. Dobó Viola s.k. előadó
bíró, Dr. Horváth Tamás s.k. bíró**